

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.I.20.810/2017/5. szám

A Debreceni Ítéltábla a Mészáros Ügyvédi Iroda (címe., ügyintéző ügyvéd: dr. Csikász Levente) által képviselt felperes neve (címe) felperesnek, a dr. Perédi Tamás ügyvéd (címe) által képviselt I.rendű alperes neve (címe) I. rendű és a II.rendű alperes neve (címe) II. rendű, valamint a személyesen eljáró III.rendű alperes neve (címe) III. rendű, a III.rendű alperes neve (címe) IV. rendű és az V. redű alperes neve (címe) V. rendű alperesek ellen szerződés részleges érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Miskolci Törvényszék 10.P.20.371/2017/14. számú ítélete ellen az I. rendű és a II. rendű alperesek részéről 15. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja, és a felperes keresetét elutasítja. Mellőzi az I. és a II. rendű alperesek perköltségben való marasztalását, és kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. rendű és a II. rendű alperesek, mint egyetemleges jogosultak részére 79 750 (hetvenkilencezer-hétszázötven) Ft együttes első- és másodfokú perköltséget.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

A felek között M-on, 2008. július 15. napján kölcsönszerződés megkötésére került sor. A kölcsönszerződés alapján az I. és a II. rendű alperesek a felperes, továbbá a III. és a IV. rendű alperesek mint adós és adóstárs részére 6 220 000 Ft CHF-ban nyilvántartott kölcsönt folyósított. A kölcsönügyletben az V. rendű alperes haszonélvezőként járt el a fedezetül lekötött ingatlan tekintetében a IV. rendű alperessel együtt. A kölcsönszerződést **R. F-né dr. B. Á. m-i** közjegyző szám alatt közokiratba foglalta. A közokiratba foglalt kölcsönszerződés III.2. pontja szerint a szerződő felek megállapodtak abban, hogy a jelen közjegyzői okiratba foglalt kölcsönszerződés alapján az adósok terhére mindenkor fennálló kölcsön- és járuléktartozás tekintetében, annak közokirati tanúsításaként, az adósoknak a hitelezőnél vezetett számlái és a hitelező vonatkozó bizonylatai alapján készített közjegyzői ténytanúsítványt fogadják el. A kölcsönszerződés III.3. pontja szerint az adósok és a zálogkötelezettek alávetették magukat annak, hogy a jelen közjegyzői

okirat alapján az adósok terhére fennálló kölcsön- és egyéb járuléktartozás összegét, esetleges végrehajtási eljárás kezdeményezése esetén is, a hitelező felkérésére a fenti módon közjegyző tanúsítsa.

Az I. rendű alperes 2015. szeptember 21. napján értesítette az adósokat, hogy a közöttük létrejött kölcsönügyletből származó teljes követelést, valamint annak valamennyi múltban felmerült és jövőben esedékessé váló kamatát és járulékait az **X** Zrt.-re engedményezte. Az engedményezés időpontjában az adósokat terhelő tartozás összege 6 064 684 Ft volt.

A felperes a keresetében a kölcsönszerződés részleges érvénytelenségének megállapítását kérte akként, hogy a közjegyzői okiratba foglalt kölcsönszerződés III. pontjának 2. és 3. bekezdéseiben írt rendelkezések érvénytelenségét a bíróság állapítsa meg, mert azok tisztességtelen szerződési feltételnek minősülnek. Keresete jogalapjaként hivatkozott a szerződéskötés időpontjában hatályban lévő, a fogyasztóval kötött szerződésben tisztességtelennek minősülő feltételekről szóló 18/1999. (II. 5.) Kormányrendelet (a továbbiakban: kormányrendelet) 1. §-a (1) bekezdésének a), b) és j) pontjaiban foglaltakra, továbbá a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: 1959. évi Ptk.) 239/A. §-ának (1) bekezdésében írtakra, amely szerint jelen perben helye van önálló megállapítási kereset előterjesztésének. A felperes ezen jogszabályi rendelkezések alapján állította, hogy az egyedileg meg nem tárgyalta általános szerződési feltételek azért minősülnek tisztességtelennek, mert a fogyasztóval szerződő felet jogosítják fel egyoldalúan a szerződés rendelkezéseinek értelmezésére, kizárólag a fogyasztóval szerződő felet jogosítják fel annak megállapítására, hogy a fogyasztó teljesítése szerződésszerű-e, valamint a bizonyítási terhet a fogyasztó hátrányára változtatják meg. A felperes kiemelte, hogy a vitatott szerződési rendelkezések alapján amennyiben a követelés jogosultja végrehajtást indít az adósokkal szemben, úgy a perrendi előírások szerint érvényesülő bizonyítási szabályok alapján az adósokat terheli annak bizonyítása, hogy a végrehajtani kért követelés érvényesen nem jött létre.

Az I. és a II. rendű alperesek a kereset elutasítását kérték. Jogi álláspontjuk szerint a felek a szerződésben a közokirati ténytanúsítványra vonatkozó kikötéssel a bizonyítási kötelezettség teljesítésének a módjában állapodtak meg egymással. Álláspontjuk szerint a vitatott szerződési rendelkezések megfelelnek a hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Hpt.) 206. §-ában foglaltaknak, amely részben tájékoztatásra és forgalmi összesítő közlésére kötelezi a pénzügyi intézményeket, részben pedig lehetőséget ad arra, hogy az adósok a részükre nyújtott tájékoztatást vitassák, vagy az abban foglaltakkal szemben panaszt terjesszenek elő. Az alperesi védekezés szerint a jogalkotó a kifogásolási jog törvényi biztosítása mellett egyértelművé tette, hogy az adós tartozásának meghatározása során a hitelező pénzügyi intézmény kimutatásait kell figyelembe venni, a hitelező által adott tájékoztatás, adott esetben hátralékkimutatás mindenekelőtt a banki bizonylatokban foglaltakon alapul. Utaltak arra is, hogy a felek jogszerűen állapodtak meg abban, hogy a Hpt. irányadó rendelkezéseivel összhangban készült kimutatásról, annak közokirati tanúsítása érdekében közjegyzői tanúsítványt vesznek igénybe. A közjegyző által az ügynevezett ténytanúsítvány elkészítésére a közjegyzőkről szóló 1991. évi XLI. törvényben (a továbbiakban: Kjő.tv.) foglaltaknak megfelelően kerülhet, illetve kerülhetett sor. Erre tekintettel idézték az 1959.

évi Ptk. 209. §-ának (6) bekezdésében foglaltakat, amely szerint nem minősülhet tisztességtelennek a szerződési feltétel, ha azt jogszabály állapítja meg vagy jogszabály előírásának megfelelően határozzák meg. Az I. és a II. rendű alperesek hivatkoztak még a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Vht.) szerződéskötéskor hatályos 21. §-ában, valamint 23/C. §-ában foglaltakra; továbbá idézték a Kjö.tv. 112. §-ában írt rendelkezéseket. Ezen jogszabályhelyek mentén hangsúlyozták, hogy a felhívott kikötések nem minősülnek tisztességtelennek, mert nem okoz az adós számára egyenlőtlenséget és nem fordítja meg a bizonyítási terhet, ugyanis a közvetlen, bizonyítási eljárás nélkül elrendelhető végrehajtás nem a kikötésen, hanem a kötelezettségvállalás Vht. 23/C. §-ának (1) bekezdésének megfelelő közokiratba foglaláson alapszik, tehát a hitelezőnek a kikötés hiánya esetén sem kell a követelés érvényesítése iránt peres eljárást kezdeményeznie.

Az V. rendű alperes a kereset teljesítését nem ellenezte, a III. és a IV. rendű alperesek nyilatkozatot nem tettek.

Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel támadott ítéletében megállapította a kölcsönszerződés keresettel érintett rendelkezéseinek az érvénytelenségét, az alpereseket az ítéleti rendelkezés tűrésére kötelezte, és egyetemlegesen kötelezte az I. és a II. rendű alpereseket, hogy fizessenek meg a felperesnek 15 nap alatt 163 000 forint perköltséget.

Határozatának indokolásában utalt a BDT2015.3420. számon közzétett eseti döntésben foglaltakra, arra, hogy az adósok a közjegyzői tanúsítványt a tartozás mindenkori összegének a közokirat tanúsításaként fogadják el, annak vetik alá magukat, hogy a tartozásuk mértékét egyedül a pénzügyi közlése alapján tanúsítsa a közjegyző. Ez esetben tehát nem arról van szó, hogy a bank által kimutatott tartozásról, annak ismeretében az adósok tesznek közjegyzői okiratba foglalt tartozást elismerő nyilatkozatot. Ennek a szerződési rendelkezésnek pedig az a következménye, hogy egyedül a hitelező dönt az adósok szerződésszerű teljesítéséről, ezen kikötés pedig a bizonyítási terhet a fogyasztó hátrányára megváltoztatja. Következik ez a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: 1952. évi Pp.) 195. §-ának (1) bekezdésében foglaltakból is, amely alapján a közokirat teljesen bizonyítja az okirattal tanúsított adatok és tények valóságát, azaz az adós tartozásának a tényét és a tartozás mértékét. Azzal szemben a fogyasztó adós kényszerül a (6) bekezdés szerinti ellenbizonyításra, annak bizonyítására, hogy a közokiratba foglalt adat, tény - azaz a bankkal szembeni tartozásnak a ténye vagy az összege - nem felel meg a valóságnak. Az elsőfokú bíróság nem osztotta ugyanakkor a felperes azon jogi álláspontját, hogy a kormányrendelet 1. §-a (1) bekezdésének a) pontja is alkalmazható lenne, jelen esetben ugyanis nem arról van szó, hogy egy vitatott szerződési rendelkezés kapcsán a fogyasztóval szerződő fél, jelen esetben az I. és a II. rendű alperesek egyoldalúan jogosultak annak helyes értelmezésére, mert a keresettel érintett szerződési feltételek egyértelműek és világosak, ennek ellenkezőjét a felperes sem állította. A perbeli szerződési feltételek kapcsán ezért a felperesek által is idézett kormányrendelet 1. §-a (1) bekezdésének b) és j) pontjaiba való ütközés merül fel, mely alapján azok tisztességtelen szerződési rendelkezéseknek minősülnek, következésképp a szerződés részleges érvénytelensége megállapítható.

Tekintettel arra, hogy az alperesek pervesztesek lettek, ezért az 1952. évi Pp. 78. §-ának (1) bekezdése és a 82. §-ának (1) bekezdése alapján egyetemlegesen kötelezte az I. és a II. rendű alpereseket a felperes perköltségének megfizetésére, ami áll a felperes által megfizetett 36 000 forint eljárási illetékből és 127 000 forint áfával növelt ügyvédi munkadíjból, ez utóbbit a felperes által csatolt megbízási szerződés alapján a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. §-a (1) bekezdésének a) pontja alapján állapította meg, de azt a rendelet 2. §-ának (2) bekezdésében foglaltak szerint mérsékelte, figyelemmel arra, hogy az ügy megítélése egyszerű volt, jogkérdésben kellett állást foglalni, és mindössze egy rövid tárgyalás megtartására került sor.

Az I. és a II. rendű alperesek a fellebbezésükben az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és a kereset elutasítását kérték. Arra hivatkoztak, hogy a Vht. szerződéskötéskor hatályos 21. §-a, majd a végrehajtás elrendelését a közjegyzőkre telepítő 23/C. §-a meghatározta a végrehajtás elrendeléséhez szükséges feltételeket. Lényegében ezeket a szabályokat ismétli meg a Kjó.tv. 112. §-a is. A felmondás az 1959. évi Ptk. 321. és 525. §-ainak speciális szabályai szerint megtehető egyoldalú hitelezői nyilatkozat. A felmondásnak nem kell tartalmaznia a hitelező felmondásra vonatkozó nyilatkozatánál többet, így a felmondáskor fennálló tartozás összegét sem. Ebből következően a kölcsönszerződésből származó követelés közvetlen végrehajthatósága már a kötelezettségvállalás közokiratba foglalásával eldőlt.

A Kjó.tv. 111. §-a megkülönbözteti az ügyleti okiratot és a ténytanúsító okiratot, amelyek közül csak az ügyleti okirat látható el végrehajtási záradékkal.

A bírói gyakorlat által is elismerten (BH1997.348.) a végrehajtást elrendelő bíróságnak/közjegyzőnek nem kell vizsgálnia, és a hitelezőnek, azaz a végrehajtást kérőnek nem kell bizonyítania a követelés összecszerűségét, az adós korábbi teljesítéseit és a hitelező elszámolásának helyességét. Téves az elsőfokú bíróság azon álláspontja, hogy a ténytanúsítvány miatt megfordult a bizonyítási teher, ugyanis a végrehajtási eljárás elrendeléséhez nincs szükség bizonyítási eljárásra, ahogy peres eljárás megindítására sem, mert a közokirat a kikötés nélkül is megfelel a Vht. 23/C. §-ának (1) bekezdése szerinti feltételeknek a közvetlen végrehajtáshoz, a felmondó okirat pedig csak a (2) bekezdés szerinti feltétel bekövetkeztét igazolja. A kölcsönszerződés vitatott pontja a szerződésszerű teljesítés megállapításáról nem rendelkezik, következésképpen kizárólagosságot sem állapít meg ezzel kapcsolatban, ezért nem lehet szó a szerződés amiatti érvénytelenségéről, hogy az kizárólagosan a fogyasztóval szerződő felet jogosítja fel a szerződésszerű teljesítés megállapítására. A szerződéskötés idején, valamint a jelenleg hatályos Hpt. rendelkezései vélelmet állítanak fel a banki nyilvántartások helyessége mellett abban az esetben, ha azt az ügyfél meghatározott időn belül nem vitatja. Ugyanakkor a kölcsönszerződés továbbra is biztosítja az ügyfél javára a jogot, hogy a pénzügyi intézmény kimutatása ellen annak kézhezvételétől számított 60 napon belül kifogással éljen. A 93/13. EKG irányelv (továbbiakban: irányelv) 3. cikkének (1) bekezdése alapján akkor minősíthető tisztességtelennek egy szerződési feltétel, ha az a felek szerződésből eredő jogaiban és kötelezettségeiben jelentős egyenlőtlenséget idéz elő a fogyasztó kárára. Az irányelv szövegéből tehát látható, hogy a kikötést nem önmagában kell vizsgálni. A perbeli kikötés nem alkalmas még egyenlőtlenség előidézésére sem, mert a jogrendszer kógens szabályai

alapján az adós ugyanolyan helyzetben van a kikötéssel, mint a kikötés nélkül, jelentős egyenlőtlenségről pedig semmiképpen sem beszélhetünk. Álláspontjuk alátámasztása érdekében felhívták a C-415/11. számú ügyet. Végezetül hivatkoztak arra, hogy az adósnek a Vht. alapján joga van a Vht. 41. §-a szerinti okirattal valószínűsítetten vitatni a végrehajtandó követelést. Amennyiben a vitatásra a végrehajtást kérő nem nyilatkozik, akkor az okirat alapján a végrehajtást foganatosító bíróság dönt az adós állításáról. Ha pedig a végrehajtást kérő vitatja az adós állítását, akkor az adósnek az 1952. évi Pp. 369. §-a szerint lehetősége van a végrehajtás megszüntetése vagy korlátozása iránti pert indítani. Csatolták a Győri Ítéltábla Pf.IV.20.018/2017/7-I. szám alatti ítéletét, amely hasonló tényállás mellett elutasította a keresetet.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte, annak helyes indokai alapján.

Az ítéltábla a fellebbezést alaposnak találta.

Az elsőfokú bíróság a tényállást teljes mértékben feltárta, ám abból helytelen következtetésre jutott.

A perrendi szabályok betartása körében észlelte, hogy az V. rendű alperes jogi képviselő nélkül járt el, ennek ellenére az elsőfokú bíróság érdemi ellenkérelmét rögzítette, noha a perben az 1952. évi Pp. 73/A. §-a (1) bekezdésének b) pontja és 23. §-a (1) bekezdésének k) pontja alapján kötelező a jogi képviselet, a jogi képviselő nélkül eljáró fél nyilatkozata pedig hatálytalan az 1952. évi Pp. 73/B. §-ának (1) bekezdése szerint. Ez azonban nem volt olyan lényeges eljárási szabálysértésnek tekinthető, mely az ítéletnek az 1952. évi Pp. 252. §-ának (2) bekezdése szerinti hatályon kívül helyezését eredményezte volna.

Az ítéltábla a felperes tárgyalás felfüggesztése iránti kérelmét nem találta alaposnak.

A tárgyalás felfüggesztésének egyes kérdéseiről szóló 3/2015. (XI.14.) PK-KK közös vélemény szerint, ha a perben bizonyított tények alapján olyan jogkérdés merül fel, melynek tárgyában más polgári perben - azonos tényekre alapítottnak - az Európai Unió Bírósága előzetes döntéshozatali eljárását kezdeményezték, a bíróság az 1952. évi Pp. 152. §-a (2) bekezdésének megfelelő alkalmazásával ennek az ügy érdemi elbírálására kiható előzetes eljárásnak a befejezéséig felfüggesztheti a per tárgyalását.

A kérelem elbírálásakor arra kell elsődlegesen figyelemmel lenni, hogy a perbeli jogvita eldöntése szempontjából az előzetes döntéshozatali eljárás kimenetele ténylegesen előkérdésnek minősül-e, illetőleg az eljárásban alkalmazandó jogharmonizációs rendelkezések kapcsán felmerül-e ténylegesen az uniós jog értelmezésével kapcsolatos kérdés.

Az ítéltábla álláspontja szerint - különös figyelemmel az EUMSZ 267. cikkére, amely meghatározza, hogy az Európai Unió Bírósága mely kérdésekben rendelkezik hatáskörrel előzetes döntés meghozatalára - jelen másodfokú eljárásban nem merült fel az uniós jog értelmezésével kapcsolatos kérdés.

Arra az indokra alapítottn pedig, miszerint a kúriai ítélezési gyakorlat az Európai Unió fogyasztóvédelmi normáiba ütközik, nincs helye a per másodfokú tárgyalása felfüggesztésének.

A részleges érvénytelenség körében a kormányrendelet 1. §-a (1) bekezdésének a) pontjával összefüggésben kifejtett jogi álláspontot osztotta az ítéletábra.

Az ítéletábra az elsőfokú bíróságnak a kormányrendelet 1. §a (1) bekezdésének b) és j) pontjaival kapcsolatban levont jogi következtetéseivel a joggyakorlat időközben bekövetkezett változása folytán azonban nem értett egyet.

A Debreceni Ítéletábra - a Fővárosi, a Pécsi és a Szegedi Ítéletábrával együtt - azt a gyakorlatot alakította ki, hogy a per tárgyát képező rendelkezésekhez hasonló kikötések akkor sértik a kormányrendelet 1. §-a (1) bekezdésének b) és j) pontjait, ha azokban a fogyasztó feltétel nélkül elfogadta a hitelező által a saját üzleti könyvei alapján készített tartozáskimutatást a fennálló kölcsöntartozását közokirati formában igazoló közjegyzői ténytanúsítvány alapjaként. Ez a gyakorlat azonban a jövőben nem tartható fenn, a Kúria ugyanis a Gfv.VII.30.285/2017. és a Gfv.VII.30.327/2017/3. számú ítéleteiben úgy foglalt állást, hogy a per tárgyát képező kikötések akkor sem tisztességtelenek, ha azok tartalmazzák a fogyasztónak a hitelező könyvei alapján készített közjegyzői ténytanúsítvány feltétel nélküli elfogadására vonatkozó nyilatkozatát.

Ezen ítéletek szerint a perrel érintett megállapodás azon kikötése, amelyben a felperes a mindenkori fizetési kötelezettségét illetően a banknál vezetett számlái és a bank nyilvántartásai, könyvei alapján készült közjegyzői okiratba foglalt ténytanúsítványt közhiteles, aggálytalan tartalmú bizonyítékként fogadta el, nem tekinthető az 1959. évi Ptk. 242. §-a szerinti tartozáselismerő nyilatkozatnak. A fél nyilatkozatához - amint arról a Legfelsőbb Bíróság az EBH2000.309. szám alatt közzétett határozatában egyértelműen állást foglalt - a tartozáselismerés jogkövetkezményei akkor fűződhetnek, ha a tartozás elismerése magyarázatot nem igénylő módon, kifejezetten és félreérthetetlenül történik. Ennek az elvárásnak csak az olyan tartozáselismerő nyilatkozat felel meg, amelyet már fennálló, összecszerűen meghatározott követelés tekintetében tettek meg. A per tárgyát képező szerződéses rendelkezés viszont ilyennek nem tekinthető, e kikötés esetében ezért nem érvényesülnek a tartozáselismerés joghatásai, és az joghatályos joglemondásként sem értékelhető a fenti indokokra tekintettel. Ennek megfelelően abban az esetben, ha az I. és a II. rendű alperesek a jelen szerződésből eredő követelésüket a felperessel szemben peres úton kívánják érvényesíteni, a perben az 1952. évi Pp. 164. §-ának (1) bekezdése értelmében őket terheli annak bizonyítása, hogy a szerződés milyen tartalommal jött létre, ennek alapján milyen összeget folyósítottak a felperes részére, a felperes mennyit teljesített, és ennek eredményeként mekkora a felperes fennálló tartozása. Az I. és a II. rendű alperesek erre vonatkozó tényállításai nyilvánvalóan a saját nyilvántartásukon alapulnak, vita esetén azonban a perben a nyilvántartás elszámolási elveit, módszereit és adatait be kell mutatniuk, számításaikat le kell vezetniük. Ha a felperes mindezeket követően is azt állítja, hogy az I. és a II. rendű alperesek elszámolása nem felel meg a szerződésben foglaltaknak, illetőleg a közölt számítás hibás, vagy arra hivatkozik, hogy

nagyobb összegű teljesítés történt részéről, ellenbizonyítással élhet. A bizonyítási teher alakulását, a bizonyítási eljárás lefolytatását tehát a kölcsönszerződés III. pontjának hivatkozott rendelkezése nem befolyásolja.

Ezt az álláspontot elvi éllel szögezi le a Kúria 1/2018. számú gazdasági elvi határozata is, melyben kimondja, hogy „Az a szerződéses rendelkezés, amely szerint a pénzügyi intézmény a saját nyilvántartásai alapulvételével jogosult a fogyasztói tartozások kimutatására, és a szerződő felek az e kimutatás alapján készült, közokiratba foglalt ténytanúsítványt tekintik irányadónak, nem minősül joghatályos tartozáselismerő nyilatkozatnak, ezért a bizonyítási terhet a fogyasztó számára hátrányosan nem változtatja meg és nem korlátozza a fogyasztó jogszabályon alapuló igényérvényesítési lehetőségét sem. Minderre tekintettel az ilyen szerződéses rendelkezés nem tisztességtelen”.

A Vht. felek közötti szerződéskötés idején hatályos 21. §-ának (1) bekezdése, illetőleg a jelenleg hatályos 23/C. §-ának (1) bekezdése értelmében végrehajtási záradékkal látható el a közjegyzői okirat, ha az tartalmazza a szolgáltatásra és ellenszolgáltatásra irányuló vagy egyoldalú kötelezettségvállalás tárgyát, mennyiségét (összegét) és jogcímét, valamint a teljesítés módját és határidejét.

Ha kötelezettség feltételnek vagy időpontnak a bekövetkezésétől függ, a végrehajthatósághoz a Vht. korábbi 21. §-ának (2) bekezdése, illetőleg a jelenlegi 23/C. §-ának (2) bekezdése szerint az is szükséges, hogy a feltétel vagy időpont bekövetkezését közokirat tanúsítsa. E szabályok értelmében a közokiratba foglalt kölcsön- vagy lízingszerződés, illetve egyoldalú kötelezettségvállalás alapján az adós tartozásának már lejárt részleteire minden további feltétel nélkül, a szerződés felmondása esetén a teljes tartozás összegére pedig akkor van helye végrehajtási záradék kibocsátásának, ha a végrehajtást kérő az adós szerződésszegése miatt szintén közokiratba foglalt jognyilatkozattal felmondta a szerződést. Az, hogy ez utóbbi esetben a szerződésszegés valóban bekövetkezett-e és így az emiatt közölt felmondás jogszerű-e, a végrehajtási záradék kiállítására irányuló kérelem elbírálása során érdemben nem vizsgálható, e vonatkozásban elengedő a végrehajtást kérő egyoldalú nyilatkozata (BH1997.348, BH2002.491., Kúria Pfv.I.21.783/2016/5.).

Az adós szerződésszegésének, illetve a felmondásnak a tényét, valamint a végrehajtást kérő nyilvántartásai szerint fennálló tartozás aktuális összegét a végrehajtást kérő egyoldalú nyilatkozata alapján rögzítő, a Kjó.tv. 111. §-ában szabályozott közjegyzői okirat nem ügyleti okirat, hanem jogi jelentőségű tényeket rögzítő ténytanúsító okirat (közjegyzői tanúsítvány). Az ilyen okirat kiállítását a végrehajtást kérő akkor is kérheti a közjegyzőtől, ha erről az adóssal kötött szerződésben előzetesen külön nem rendelkeztek, illetve az adós előzetesen nem nyilatkozott külön arról, hogy a végrehajtást kérő nyilvántartásában rögzített adatok a ténytanúsítvány kiállításának alapjául szolgálhatnak. A közjegyzői ténytanúsítvány kiállítását és a végrehajtási záradék kibocsátását tehát a végrehajtást kérő e szerződéses kikötés hiányában is ugyanilyen módon és tartalommal kérhetné.

Ha a végrehajtási záradék kiállítására sor kerül, az adós a tartozását valóban csak az 1952. évi Pp. 369. §-a szerinti végrehajtás megszüntetése, illetve korlátozása iránti perben

vitathatja. Ez azonban a végrehajtási záradék és a közjegyzői tanúsítvány jogintézményére vonatkozó, a fentiekben ismertetett szabályokból következik. A peres felek között létrejött kölcsönszerződés e vonatkozásban sem biztosít több jogosultságot alperes részére, illetve nem ró több kötelezettséget felperes terhére, mint amelyek az irányadó jogszabályok alapján őket egyébként megilletnék, illetve terhelnék. A bizonyítási teher pedig az 1952. évi Pp. 369. §-a szerinti végrehajtás megszüntetése, illetve korlátozása iránti perben is az 1952. évi Pp. 164. §-ának (1) bekezdésének megfelelően alakul. Az igényérvényesítés lehetőségei, a bizonyítási teher alakulása körében tehát a kölcsönszerződés III. pontjában foglaltak a felperes jogi helyzetét nem érintik, semmilyen módon nem teszik azt hátrányosabbá. A végrehajtás közjegyzői záradékolása útján, tehát a peres út igénybevétele nélküli elrendelését lehetővé tevő szabályozás az Alkotmánybíróság 1324/B/2010.AB és 1245/B/2011.AB számú határozatai szerint nem alkotmányellenes, nem sérti a tisztességes eljáráshoz való jogot, és az Európai Unió Bírósága C-32/14. számú **Y Bank kontra S. A.** ügyben hozott határozata szerint nem összeegyeztethetetlen az irányelv fogyasztóvédelmi követelményeivel sem.

A Kúria hivatkozott ítéleteiben azt is kifejtette, hogy a perbeli kikötés nem tisztességtelen a kormányrendelet 1. § (1) bekezdés b.) pontja alapján sem. Aszerint a fogyasztói szerződésben az a szerződési feltétel minősül tisztességtelennek, amely kizárólagosan a fogyasztóval szerződő felet jogosítja fel annak megállapítására, hogy teljesítése szerződésszerű-e. E rendelkezésnek mind a nyelvtani, mind az irányelv 3. cikkének (3) bekezdése és mellékletének 1.m) pontja figyelembevételével történő értelmezéséből az következik, hogy az a kikötés tisztességtelen, amely a fogyasztóval szerződő felet, jelen ügyben az I. és a II. rendű alpereseket arra jogosítja, hogy a saját teljesítésük szerződésnek megfelelőségét maguk állapítsák meg. E jogszabályhely téves értelmezéséből fakadt az eljáró bíróságok azon megállapítása, hogy azért semmis a perbeli kikötés, mert az I. és a II. rendű alpereseket arra jogosítja fel, hogy egyoldalúan eldöntsék: a felperes szerződésszerűen teljesített-e.

A kifejtett okok miatt az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét az 1952. évi Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján megváltoztatta, és a felperes keresetét elutasította.

A felperes a megváltoztatott döntés következtében az elsőfokú eljárásban peresztes lett, ezért az ítéletábra az 1952. évi Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte őt az I. és a II. rendű alperes jogi képviselői munkadíjból álló elsőfokú perköltségének a megfizetésére, melynek összegét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-ának (3) bekezdése, valamint a 4/A. §-ának (1) bekezdése alapján 20 000 Ft + áfa, azaz 25 400 Ft-ban határozta meg. Pervesztessége folytán felperes köteles az I. és a II. rendű alperesek által lerótt 48 000 Ft fellebbezési eljárási illetékből, valamint a jogi képviselőjüknek munkadíjból álló másodfokú perköltségének a megfizetésére is azzal, hogy az ítéletábra e munkadíj összegét a rendelet 3. §-ának (3) és (5) bekezdései, valamint a 4/A. §-ának (1) bekezdése alapján 5000 Ft + áfa, azaz 6350 Ft-ban állapította meg. III., IV. és V. rendű alpereseknek igazolt első - és másodfokú perköltsége nem keletkezett.

Debrecen, 2018. február 22.

Dr. Bakó Pál s.k. a tanács elnöke, Dr. Hajkó Zsolt s.k. előadó bíró, Dr. Tóth Endre Tamás s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő